

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 25 mei 2023
Ons kenmerk 21/5.5/2023000733
Behandeld door team Ruimte, Energie en Wonen
Onderwerp: Drents Actieprogramma Netcongestie
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij uw Staten over ons besluit om het Drents Actieprogramma Netcongestie (DAN) vast te stellen. Het actieprogramma is een invulling en concretisering van het Landelijk Actieprogramma Netcongestie dat op 21 december 2022 door de minister is vastgesteld. Het DAN beschrijft de provinciale beleidsinzet op netcongestie langs drie pijlers: sneller bouwen, sterker sturen en het vergroten van flexibele capaciteit.

In deze brief lichten wij de huidige en verwachte situatie rond netcongestie toe en geven wij inzicht in de ontwikkelingen die de komende periode zullen gaan spelen. In de bijlage zijn het DAN en een infosheet met een overzicht van de Drentse aanpak van netcongestie opgenomen.

Netcongestie in Drenthe

In Drenthe is er sinds een aantal jaren sprake van netcongestie¹. Netcongestie betekent dat er meer capaciteit is aangevraagd dan er beschikbaar is op het elektriciteitsnet. Zo ontstaat er een wachtrij (congestie) van partijen die een nieuwe aansluiting willen of hun aansluiting willen verzwaren. Op veel plekken in Drenthe betekent dit dat er vele maanden of zelfs jaren gewacht moet worden.

Er zijn twee typen congestie:

- 1) het terugleveren van elektriciteit aan het net (ook wel *invoeden* genoemd). Dit is bijvoorbeeld het geval bij energieproductie door zon of wind;

¹ De actuele situatie is te raadplegen via de [Capaciteitskaart elektriciteitsnet \(netbeheernederland.nl\)](https://www.netbeheernederland.nl)

- 2) het afnemen van elektriciteit door bijvoorbeeld bedrijven, laadpalen of woningen.

Er is in Drenthe al enkele jaren sprake van een lange wachtrij bij het aansluiten van nieuwe zon- en windprojecten (congestie bij teruglevering). Sinds november 2022 is het in het grootste deel van Drenthe ook niet of nauwelijks meer mogelijk om als bedrijf een nieuwe aansluiting te krijgen of de bestaande aansluiting te verzwaren (congestie bij afname). Hierdoor zijn nieuwe vestigingen van bedrijven of uitbreiding van bestaande bedrijven niet mogelijk. Ook zullen bedrijven die willen verduurzamen door aardgas te vervangen door elektriciteit geen aansluiting kunnen krijgen. Deze problemen gelden alleen voor partijen met een grootverbruikers-aansluiting en niet voor huishoudens of kleinere bedrijven.

De voornaamste oorzaak hiervan is de onverwacht snel gestegen vraag naar elektriciteit. Dit is fors toegenomen door groei en verduurzaming van industrie, woningen, mobiliteit, bedrijven en landbouw. De (decentrale) productie van elektriciteit door onder meer zon en wind neemt ook toe. Tegelijkertijd is de daadwerkelijke (bouw)ruimte voor alle nieuwe infrastructuur schaars en zijn nieuwe stations en verbindingen niet van vandaag op morgen gerealiseerd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een gespannen arbeidsmarkt, maar ook een tekort aan stikstofruimte.

Zoals u zult begrijpen heeft deze situatie grote impact op de snelheid van de energietransitie en op de economische ontwikkeling van Drenthe. Daarom dringen wij als provincie al jarenlang aan op het aanpakken van dit probleem door de minister en hebben hierover al vele brieven gestuurd en gesprekken over gevoerd met ministeries en ook met Brusselse directoraten. Meest recent is de brief aan de ministers Adriaansens en Jetten die vorig jaar november is gestuurd.

Verwachte ontwikkelingen

De belangrijkste oplossing op de korte en middellange termijn is om het elektriciteitsnet uit te breiden. Hoogspanningsnetbeheerder TenneT en regionale netbeheerders Enexis en Rendo investeren hier op dit moment zeer fors in. Dit zijn echter grote projecten die jaren doorlooptijd hebben. Naast het verzwaren van het net zijn het aanpassen van wet- en regelgeving, contractvormen en gedrag van energiegebruikers ook onderdeel van de oplossing. Zo zoekt TenneT momenteel nog naar (tijdelijke) verlichting van de problemen met een *congestion management*² onderzoek, maar het is de verwachting dat dit in Drenthe beperkt oplossingen biedt. Zeker is dat elektriciteitsinfrastructuur de komende decennia een schaars goed blijft.

Landelijk Actieprogramma Netcongestie

Omdat dit vraagstuk grote gevolgen heeft en inmiddels in vrijwel elke provincie speelt, is er een Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) opgesteld. Een groot aantal partijen heeft hieraan meegeschreven. Hierin wordt via drie lijnen gewerkt:

² Zie ook: <https://www.tennet.eu/nl/congestieonderzoek-drenthe>

- “✓ Sneller bouwen – sneller realiseren van netuitbreidingen. Aanpak waarin verschillende projecten in een gebied in samenhang worden aangestuurd door provincies, Rijk, gemeenten en netbeheerders.
- ✓ Sterker sturen – sturen op betere benutting van het net. Met regelgeving, contractvormen, nettarieven, etc. Door ACM, netbeheerders, Rijk in samenspraak met netgebruikers.
- ✓ Vergroten flexibele capaciteit – publiek-private acties voor slimme oplossingen. Industrieën en bedrijven ontwikkelen en benutten flexibel energiegebruik. Door netgebruikers, netbeheerders, Rijk, provincies, gemeenten en ACM”.³

Deze drie lijnen bieden op landelijk niveau een kapstok voor een integrale aanpak van netcongestie. In verschillende delen van het programma wordt een beroep op onder meer provincies gedaan om dit verder in te vullen en te concretiseren.

Drents Actieprogramma Netcongestie

Drenthe zet zich al jaren in voor een duurzaam, betrouwbaar en veelzijdig energiesysteem. De provincie ziet zich in deze aanpak gesteund door de nationale aanpak in het LAN. We hebben daarom onze beleidsinzet gebundeld in het Drents Actieprogramma Netcongestie (DAN). Dit heeft vooral als doel om overzicht te geven in wat er allemaal al gebeurt en hoe we hier met onze partners het beste in kunnen samenwerken en op sturen.

- Sterker Sturen:

Belangrijkste onderdeel van deze aanpak is het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) waar momenteel de laatste hand aan wordt gelegd. In het pMIEK maken we samen met gemeenten afspraken met de netbeheerders Enexis, TenneT en Rendo over welke netuitbreidingen het meest urgent zijn om de diverse maatschappelijke en economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Dit programmeren gebeurt uiteraard in samenhang met de andere opgaven in Drenthe

- Sneller bouwen

Wij richten een versnellingsteam op om de voortgang van kritieke energie-infra-structuren te bewaken. Hiermee willen we ervoor waken dat er onverwachte en ongewilde vertragingen optreden in de realisatie.

- Vergroten flexibele capaciteit

Drenthe heeft diverse ondersteuningsprogramma's voor ondernemers om slimme oplossingen voor netcongestie te vinden. Daarnaast werken we aan een programma in opbouw rondom de regio Emmen, waarin we onderzoeken hoe het energiesysteem van de toekomst eruit moet komen te zien en delen hiervan al gaan realiseren (E-hub Emmen).

³ Landelijk Actieprogramma Netcongestie, pagina 3. Het document is via deze link te vinden als [pdf \(overheid.nl\)](#)

Met het Drents Actieprogramma Netcongestie maken wij onze (bestaande) beleidsinzet een overzichtelijk en samenhangend geheel. Hiermee geven wij een concrete invulling van het (abstractere) landelijke programma. Een andere reden om het DAN op te stellen op basis van de structuur uit het LAN, is dat dit een goed vertrekpunt biedt voor samenwerking met de ministeries en landelijke partijen zoals NetbeheerNL en de ACM.

Vervolg

In de komende periode zullen diverse ontwikkelingen plaatsvinden waarmee het DAN verder wordt ingevuld en aangescherpt:

- in de zomer wordt het pMIEK Drenthe door Gedeputeerde Staten naar verwachting vastgesteld, zoals gezegd zult u daarover nog worden geïnformeerd;
- in het najaar wordt het programma E-hub Emmen opgeleverd;
- op 31 december 2023 lopen de subsidieregelingen 'Oplossingen Netcongestie bij Duurzame Energieproductie' en 'Oplossingen Netcongestie bij Afname van Elektriciteit in het Elektriciteitsnetwerk' af. Een evaluatie van de regelingen wordt na de zomer verwacht. Indien hiertoe besloten wordt kunnen nieuwe regelingen worden opengesteld.

Netcongestie blijft in de komende jaren een urgent vraagstuk voor Drenthe. In deze brief hebben wij u inzicht gegeven in de huidige beleidsinzet die is samengevoegd in het DAN. In de komende periode zullen uw Staten het vervolg van deze inzet verder vormgeven. Het programmeren van nieuwe energie infrastructuur overlapt met andere opgaven waar we in Drenthe aan werken. Ondanks de grote complexiteit die dit met zich meebrengt trachten wij deze opgaven in samenhang te realiseren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage 1: Drents Actieprogramma Netcongestie

Bijlage 2: Infosheet netcongestie

Drents Actieprogramma

Netcongestie

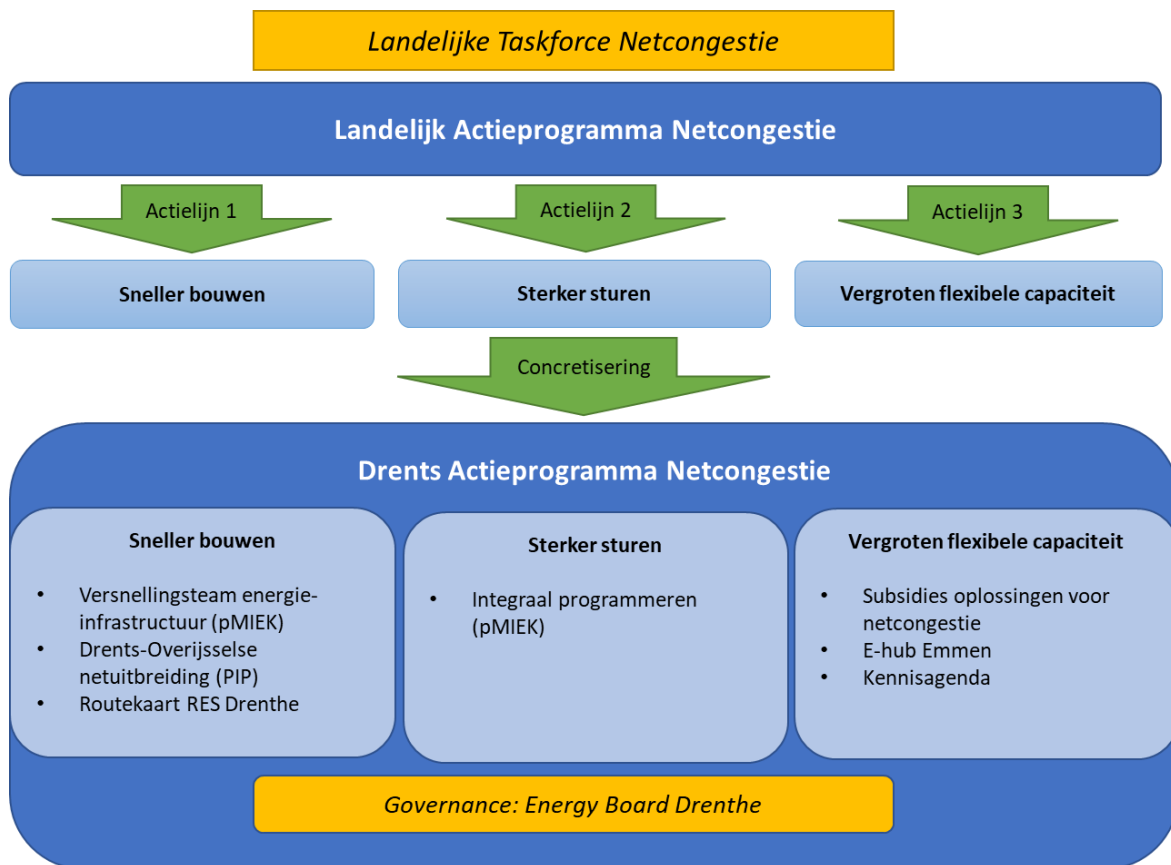
mei 2023

Inleiding

Op 21 december 2022 is het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) gepresenteerd. In heel Nederland is sprake van congestieproblematiek op het elektriciteitsnet. Zon- en windprojecten kunnen niet worden aangesloten en vestiging, elektrificatie of uitbreiding van bedrijven is niet of nauwelijks mogelijk. Dit vraagt om een forse inzet in het uitbreiden én slimmer gebruiken van onze elektriciteitsinfrastructuur. In het LAN worden acties beschreven om de problematiek met het elektriciteitssysteem aan te pakken. Een deel van deze acties vraagt om uitwerking en uitvoering op provinciaal en lokaal niveau.

Netcongestie zet de ambities van de provincie Drenthe onder druk. Drenthe kreeg als eerste provincie te maken met structurele congestieproblematiek. Met de aankondiging van afnameschaarste door TenneT in november 2022, is het probleem verder geëscaleerd. Het zorgt voor vertraging van de energietransitie en voor negatieve effecten op de bedrijvigheid in de provincie. Op dit moment is zowel de afname als de teruglevering van elektriciteit niet of nauwelijks mogelijk. Om stilstand van de economie en de energietransitie te voorkomen is een duurzaam, betrouwbaar en veelzijdig energiesysteem nodig.

Daarom presenteren wij in dit document samen met onze partners de Drentse uitwerking en concretisering van het LAN. Hiermee leveren wij en onze partners, ieder vanuit de eigen rol, een bijdrage aan dit grote en complexe vraagstuk. Langs de drie actielijnen van het programma hebben wij concrete projecten uitgewerkt. Hiermee willen we niet alleen de huidige problematiek op het net helpen op te lossen, maar ook richting de toekomst slimmer met onze energie-infrastructuur om te gaan. We ondersteunen ondernemers nu bij het vinden van een oplossing, maar voorkomen zo ook problemen in de toekomst.

In dit stuk gaan we achtereenvolgens in op de drie doelen van het LAN: sneller bouwen, sterker sturen en het vergroten van flexibele capaciteit. En de daarbij horende governance. Per actie laten we zien wat we in Drenthe samen doen: provincie, gemeenten, Rijksoverheid, TenneT, Enexis, Rendo, ondernemers en maatschappelijk middenveld. Elke partij heeft haar eigen verantwoordelijkheid voor de acties uit het DAN.

1. Sneller bouwen

Uitbreiding van het net in Drenthe sneller uitvoeren

Verzwaren van het elektriciteitsnet is cruciaal en de eerste stap om uit de huidige situatie te komen. De bouw en aanleg van nieuwe stations en kabeltracés kan en moet daarom sneller om de energietransitie en economische ontwikkeling te kunnen faciliteren.

We zien ook in Drenthe dat realisatie van de forse investeringsplannen van TenneT, Rendo en Enexis veel tijd kosten. Hierbij gaat het met name om de voorbereidingsfase. Versnelling is te behalen in het nemen van GS- of collegebesluiten, het afgeven van vergunningen, het uitvoeren van ruimtelijke procedures en coördinatieregelingen. Ook spelen personeels- en materiaaltekorten een rol en leidt de uitspraak van de Raad van State over Porthos tot vertraging van projecten.

In Drenthe zetten we versnellingssteams op vanuit overheden en netbeheerders rondom de kritieke projecten voor netverzwaren. Voor de Drents-Overijsselse netuitbreiding zetten we een provinciaal inpassingsplan (PIP) in en voor tijdige realisatie van de projecten uit de RES op het gebied van hernieuwbare elektriciteit hebben we de Routekaart RES ingericht.

Versnellingssteam energie-infrastructuur (pMIEK)

<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
<p>We richten een Werkgroep op waar de kritieke infraprojecten worden vastgesteld en per project afspraken worden gemaakt over de voorbereidings- en bouwfase.</p> <p>Indien nodig worden versnellingssteams ingesteld die de realisatie van de netuitbreidingen gaan versnellen.</p>	<p>Intensievere samenwerking tussen overheden en netbeheerders;</p> <p>Heldere afspraken over procedures, bevoegd gezag en vereiste besluitvorming bij de kritieke netverzwaringsprojecten;</p> <p>Duidelijkheid en consensus over de planning van projecten;</p> <p>Regie op de realisatie van netverzwaren met tijdige escalatie indien nodig.</p>	<p>Provincie</p> <p>Enexis, Rendo en TenneT</p> <p>Gemeenten</p> <p>Werkgroep Routekaart RES</p>

Drents-Overijsselse netuitbreiding (kritiek project)

<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
<p>De versterking van het net in Zuid-Drenthe en Noord-Overijssel is een voorbeeld van een kritiek project waar een versnellingssteam omheen kan worden gebouwd. De provincie zet een provinciaal inpassingsplan (PIP) in (na invoering van de Omgevingswet is dit een Projectbesluit).</p>	<p>DON-Oost: Aanleg kabeltracé tussen Riegmeer (Hoogeveen) en Wijster (Midden-Drenthe) in Drenthe. Vanuit Overijssel zit er ook nog een tracé bij Dedemsvaart in DON-Oost.</p> <p>DON-West: Aanleg kabeltracé tussen Meppel en Zwolle.</p>	<p>Provincie Drenthe</p> <p>TenneT</p> <p>Sweco</p> <p>Gemeenten: Hoogeveen, De Wolden, Midden-Drenthe, Coevorden (misschien) en Hardenberg.</p> <p>Provincie Overijssel</p> <p>TenneT</p>

		Gemeenten Zwolle, Staphorst, Dalfsen en Meppel
Routekaart RES Drenthe		
<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
Onder het RES-bod van Drenthe zit 0,75 TWh aan zon op land in de pijplijn en is er ambitie voor een extra 0,46. Met de Routekaart brengen we de ontwikkeling van de pijplijn per gemeente in kaart en stemmen we deze af op geplande verzwarringsprojecten. Ook houden we zicht op de mate waarin gemeenten ambitie omzetten in concrete projecten.	Tijdige vergunningverlening en projectontwikkeling per gemeente om bijdrage aan het bod voor 2030 te realiseren; Afstemming van zonprojecten en verzwaring van stations, hieruit ontstaat een volgorde van projecten die gerealiseerd kunnen worden en worden aangesloten op uitgebreide stations; Bij vertraging van zowel concretisering van gemeente-ambities als voortgang van infraprojecten kunnen we sneller handelen.	Provincie Drenthe Gemeenten Enexis, Rendo en TenneT

2. Sterker sturen

Prioriteren van schaarse netcapaciteit

Naast het sneller uitbreiden van het net, moeten we sterker sturen op welke ontwikkelingen op middellange termijn mogelijk gemaakt worden met vrijgekomen netcapaciteit. Met alleen verzwaring is de situatie van schaarste niet blijvend opgelost. De huidige situatie vraagt daarom om publieke regie om toekomstige problemen te voorkomen. Dit helpt enerzijds om sneller, meer infrastructuur te realiseren, slimme keuzes te maken en zo de behoefte aan infrastructuur te verminderen. Anderzijds helpt het om de resterende vraag naar infrastructuur te prioriteren en zo met schaarste om te gaan.

Met andere woorden: welke ruimtelijke ontwikkelingen komen eerst en welke infrastructuur-keuzes horen daarbij? In IPO-verband is besloten om de regie te pakken op deze vraag, in samenwerking met partners. De minister voor Economische Zaken en Klimaat heeft elke provincie gevraagd voor de zomer hier een eerste bijdrage aan te doen. Dit krijgt vorm in het Provinciaal Meerjaren Investeringsprogramma Energie en Klimaat: pMIEK.

Binnen pMIEK worden ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende vraag naar netcapaciteit in kaart gebracht. Met pMIEK bereiken we een grotere democratische legitimiteit van deze keuzes, een betere informatievoorziening voor en van overheden en grotere investeringszekerheid voor netbeheerders. In Drenthe richten we pMIEK in om, naast de bij onderdeel 1 genoemde versnellingssteams voor concrete projecten, de toekomstige vraag naar elektriciteitsinfrastructuur scherper te maken.

Integraal programmeren (pMIEK)

<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
Op 1 juli 2023 leggen we het pMIEK Drenthe ter vaststelling voor aan Gedeputeerde Staten. We richten een werkorganisatie in. De verschillende plannen op het gebied van bijvoorbeeld wonen, economie en industrie worden hier ingebracht.	Concreet inzicht in te verwachten maatschappelijk ontwikkelingen en projecten naar de toekomst toe Keuzes over de volgorde van investeringen in netverzwaring op basis van: <ul style="list-style-type: none">• Provinciaal afwegingskader• Prioritering investeringsprojecten van de netwerkbedrijven.	Provincie Enexis, Rendo en TenneT Gemeenten Ministerie van EZK

3. Vergroten flexibele capaciteit

Slimmer omgaan met het elektriciteitsnet

Ondanks de vele ontwikkelingen die gaande zijn, zal het grootste deel van de energietransitie richting 2050 nog moeten plaatsvinden. Het getalsmatige aanbod van hernieuwbare elektriciteit en de vraag naar elektriciteit zullen blijven stijgen. Wanneer dit niet slimmer wordt ingericht en wet- en regelgeving hetzelfde blijven, zullen we de huidige situatie van netcongestie steeds opnieuw blijven tegenkomen. Sneller verzwaren en sterker sturen zijn daarom maar een deel van de oplossing: ook aan de vraagkant moet iets veranderen.

Om op de lange termijn tot een duurzaam energiesysteem te komen is het – naast verzwaring - noodzakelijk dat de vraag naar elektriciteit flexibiliseert. Met andere woorden: door pieken in de elektriciteitsvraag en teruglevering uit te smeren, kunnen we veel meer gebruik maken van de bestaande netcapaciteit. Dat is zowel qua tijd als qua maatschappelijke kosten wenselijk. Bovendien maakt het ontwikkelingen in de energietransitie en economie mogelijk, zelfs wanneer infrastructuur niet oneindig beschikbaar is.

In Drenthe zetten we hier al langere tijd op in. Enerzijds met subsidies die ondernemers en instellingen ondersteunen bij het vinden van oplossingen voor netcongestie. Anderzijds met de inzet op regionale flexibiliteit via het programma E-hub Emmen. Ondanks dat we hier als provincie flink in investeren, weten we dat onze middelen ontoereikend zijn om de grote vraag naar oplossingen vanuit de samenleving in te vullen.

Subsidies oplossingen voor netcongestie

<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
<p>Sinds januari 2022 is er subsidie beschikbaar voor het oplossen van netcongestie bij teruglevering van duurzame elektriciteit door zonne- en windinstallaties (15 kW-2 MW). De regeling kent grote interesse en is twee keer van extra middelen voorzien, met een totale investering van €1.200.000.</p> <p>Daarnaast is €500.000 gestoken in een vergelijkbare regeling voor afnamecongestie, bedoeld om ondernemers te equiperen om hun elektriciteitsvraag zo in te richten dat ze gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die er zijn of komen (bv. non-firm-ATO's).</p> <p>Vanuit de provincie helpen we een groot aantal bedrijven en instellingen te denken over oplossingen en onze regelingen onder de aandacht te brengen.</p>	<p>Meer dan 25 aanvragen zijn toegekend, van haalbaarheidsstudies tot technische oplossingen (met name batterijoplossingen achter de meter).</p>	<p>Provincie Drenthe</p> <p>Ministerie van EZK</p> <p>Enexis</p> <p>Rendo</p>

E-hub Emmen		
<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
<p>In Emmen zijn alle elementen van het Nederlandse energiesysteem op enkele vierkante kilometers aanwezig. E-hub Emmen omvat het regionaal ontwikkelen en ontwerpen van een nieuw energiesysteem, waarbij we lokale energie zoveel mogelijk lokaal gebruiken en de druk op energie-infrastructuur minimaliseren met nieuwe vormen van sturing (bv. van vermogensnet naar energienet).</p> <p>Dit heeft een fysiek spoor in de ondersteuning van lopende flexprojecten en een digitaal spoor in de simulatie van het huidige en toekomstige energiesysteem via energiedata, bijvoorbeeld met een digital twin.</p>	<p>In 2023 doorlopen we een kwartiermakersfase voor E-hub Emmen en besluiten provincie en gemeente over een gezamenlijk programma.</p>	<p>Gemeente Emmen en provincie Drenthe</p> <p>Topsector Energie</p> <p>Enexis</p> <p>Greenwise Campus</p> <p>Projectinitiatiefnemers</p>
Kennisagenda netcongestie en mogelijke oplossingen		
<i>Beschrijving</i>	<i>Resultaten</i>	<i>Betrokken partijen</i>
<p>Vanuit de provincie zetten we erop in om kennis over flexibiliteit en netcongestie te delen en te vergroten. Dat doen we samen met ondernemers, inwoners en mede-overheden.</p>	<p>Handreiking "Tien mogelijke oplossingen voor netcongestie";</p> <p>Organisatie van events, zoals het congres Net Op Groen in 2022;</p> <p>Ontwikkeling van een juridische verdieping op flexibiliteitsoplossingen.</p>	<p>Provincie</p> <p>Netbeheerders</p> <p>Gemeenten</p> <p>Ondernemers</p> <p>Inwoners</p>

Governance

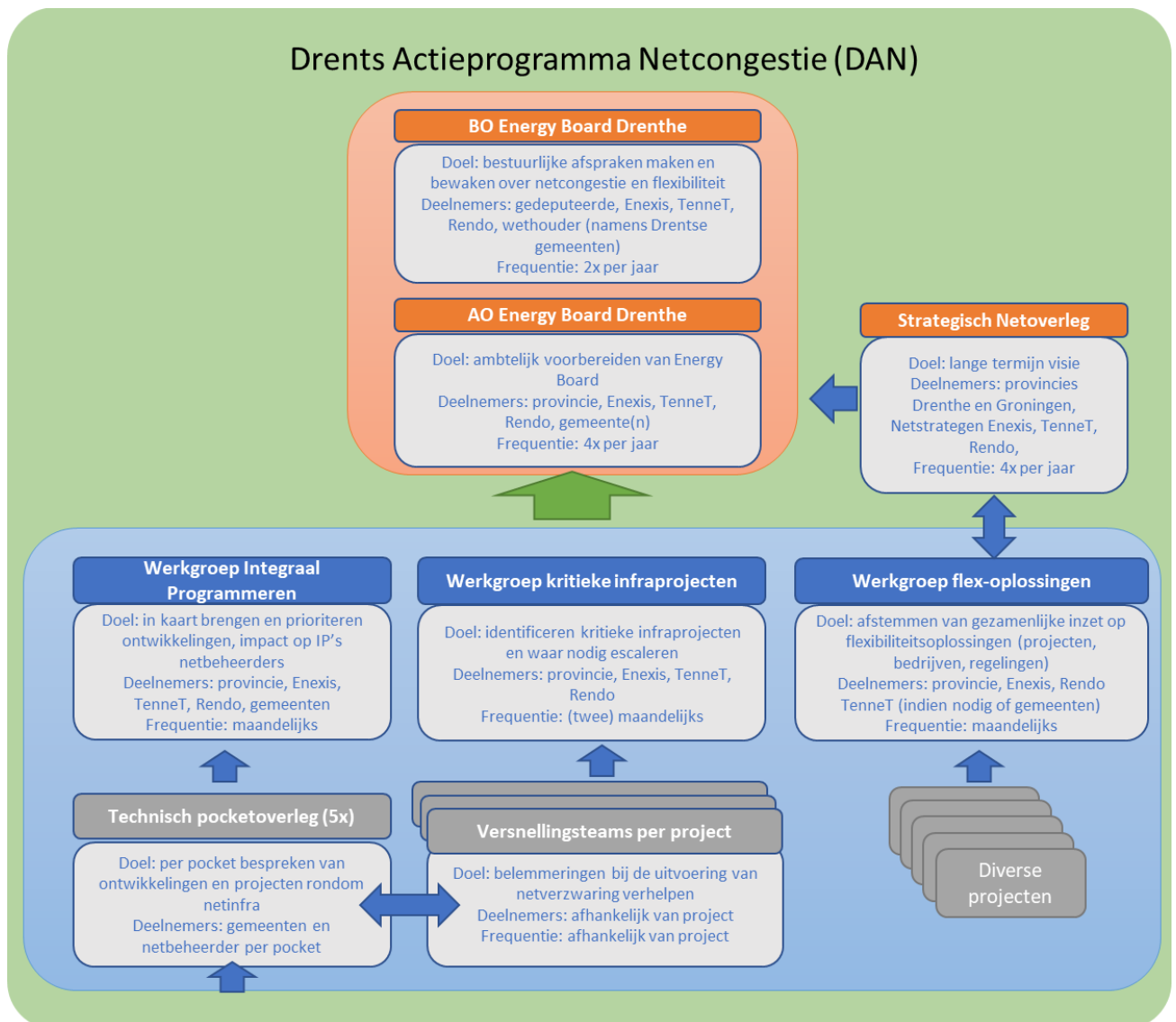
Structureel samenwerken rond netcongestie en flexibiliteit

Op dit moment lopen er vooral incidentele contacten tussen verschillende mensen van de provincie, netbeheerders en gemeenten rondom netcongestie en flexibiliteit. We zetten daarom een Energy Board op waar bestuurlijke afspraken kunnen worden gemaakt. Deze worden gevoed vanuit drie werkgroepen die elk een van de drie pijlers onder het programma vertegenwoordigen.

De governance die we hier voorstellen dient vooral om:

- 1) Contacten structureler te maken en zo minder tussentijdse overleggen en verschillende contactpersonen te hebben;
- 2) Indien nodig makkelijk bestuurlijke keuzes kunnen maken wanneer dit nodig is.

De provincie neemt het voortouw in het organiseren van deze governance-structuur.

We werken aan het probleem netcongestie op drie manieren:

Het Drentse elektriciteitsnetwerk zit vol. De capaciteit is bereikt en dus kan de stroom nergens naartoe. Je kunt het vergelijken met filevorming op het elektriciteitsnet. Dit noemen we netcongestie.

Er zijn twee soorten netcongestie: afnamecongestie en teruglevercongestie. Bij afnamecongestie kunnen nieuwe afnemers met een grootverbruik-aansluiting (of bestaande afnemers die willen uitbreiden) geen elektriciteit afnemen. Bij teruglevercongestie kan er geen elektriciteit meer bij op het net.

Waarom is dit een probleem?

Dat is een probleem, want we hebben juist meer ruimte op elektriciteitsnetwerk nodig. We willen namelijk meer elektriciteit opwekken met zonne- en windenergie. Bedrijven, woningen, scholen, buurthuizen en andere maatschappelijke gebouwen willen verduurzamen en elektrificeren. Nieuwe bedrijven willen een aansluiting op het elektriciteitsnetwerk. Maar dat kan niet als het elektriciteitsnetwerk vol zit.

Daarom willen we dit probleem aanpakken. Er zijn diverse belemmeringen die dat moeilijk maken. Uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk vraagt om ruimte, die er vaak niet is. Het verkrijgen van een vergunning duurt lang. Er is sprake van stikstofproblematiek, personeelstekort en materiaaltekort.

Wat doet provincie Drenthe hieraan?

Dit probleem speelt in heel Nederland. Daarom is er een Landelijk Actieprogramma Netcongestie opgesteld. In Drenthe hebben we een Drents Actieprogramma Netcongestie (DAN) opgesteld. De DAN is een document met een overzicht van wat we samen met partners doen op het gebied van netcongestie. Hiermee geven we invulling aan het landelijk actieprogramma. Bijvoorbeeld door ondernemers te ondersteunen met subsidies en kennis, door investeringen in netinfrastructuur te prioriteren en door een versnellingssteam voor netverzwaringen te richten.

Sneller bouwen

Op de korte termijn is de eerste stap om uit de huidige situatie te komen het elektriciteitsnet te verzwaren. De bouw en aanleg van nieuwe stations en kabeltracés moet daarom sneller. Maar de forse investeringsplannen van netbeheerders TenneT, Rendo en Enexis kosten veel tijd. We kunnen versnellen door het nemen van GS- of collegebesluiten, het afgeven van vergunningen, het uitvoeren van ruimtelijke procedures en coördinatie-regelingen. Ook kunnen we versnellen door het opzetten van versnellingssteams vanuit overheden en netbeheerders rondom de belangrijkste projecten voor netverzwaring zodat we beter samenwerken.

► Projecten:

- Versnellingssteam energie-infrastructuur
- Projectbesluit voor Drents-Overijsselse netuitbreiding
- Routekaart projecten uit RES Drenthe

Sterker sturen

Op de middellange termijn moeten we bepalen wat we doen als we extra ruimte hebben gekregen op het net. Want we moeten ook toekomstige problemen voorkomen. Sneller meer infrastructuur realiseren, slimme keuzes maken en zo de behoefte aan infrastructuur verminderen. Ook helpt het om de resterende vraag naar infrastructuur te prioriteren en met schaarste om te gaan. Met andere woorden: welke ruimtelijke ontwikkelingen komen eerst en welke infrastructuur-keuzes horen daarbij? Dit gaan we samen met partners doen. Het ministerie heeft iedere provincie gevraagd om een provinciaal Meerjaren Investeringsprogramma Energie en Klimaat (pMIEK) te maken. In dit programma worden ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende vraag naar netcapaciteit in kaart gebracht. Op basis van het pMIEK kunnen we integraal programmeren. Zo krijgen we inzicht in ontwikkelingen om toekomstige problemen te voorkomen.

► Project:

- Provinciaal Meerjaren Investeringsprogramma Energie en Klimaat (pMIEK)

Flexibele capaciteit vergroten

Op de lange termijn moeten we slimmer met elektriciteit omgaan. Sneller verzwaren en sterker sturen zijn slechts een deel van de oplossing: ook aan de vraagkant moet iets veranderen. De vraag naar elektriciteit moet flexibeler worden. We kunnen door pieken in de elektriciteitsvraag en teruglevering uit te smeren, veel meer gebruik maken van bestaande netcapaciteit. Bovendien maakt het ontwikkelen in de energietransitie en economie mogelijk, zelfs wanneer infrastructuur niet oneindig beschikbaar is. Ondanks dat we als provincie hier flink in investeren, zijn onze middelen ontoereikend om de grote vraag naar oplossingen in te vullen. Daarom zetten we ook in op een bijdrage vanuit het Rijk.

► Projecten:

- Subsidies oplossingen voor netcongestie
- E-hub Emmen
- Kennisagenda netcongestie en mogelijke oplossingen